

32001H0166

L 60/51

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

1.3.2001

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 12. februarja 2001
o evropskem sodelovanju pri evalvaciji kakovosti v šolskem izobraževanju
 (2001/166/ES)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter zlasti člena 149(4) in člena 150(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V izobraževanju obstaja potreba po spodbujanju evropske razsežnosti, ker je to bistven cilj pri gradnji Evrope državljani.
- (2) V smislu učeče se družbe je za vse države članice kakovostno izobraževanje eden temeljnih ciljev osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, vključno s poklicnim izobraževanjem.
- (3) Kakovost šolskega izobraževanja je treba zagotoviti na vseh stopnjah in na vseh področjih izobraževanja, ne glede na razlike v izobraževalnih smotrih, metodah in potrebah in ne glede na razvrstitev šole na lestvici odličnosti, če take lestvice obstajajo.
- (4) Sredstva, namenjena izobraževanju, so se v zadnjih desetih letih povečala v vseh industrializiranih državah. Izobraževanje ne velja le za osebno obogatitev, ampak tudi kot

prispevek k socialni koheziji, socialnemu vključevanju in reševanju težav pri zaposlovanju. Vseživljenjsko učenje je pomembno sredstvo obvladovanja svoje prihodnosti na poklicnem in osebnem področju. Kakovostno izobraževanje je bistvenega pomena z vidika politike trga dela, prostega pretoka delavcev znotraj Skupnosti ter priznavanja diplom in pedagoških kvalifikacij.

- (5) Države članice so odgovorne zagotoviti, kolikor imajo to možnost, da učni načrti šolskih predmetov upoštevajo razvoj v družbi.

- (6) Države članice morajo izobraževalnim institucijam pomagati, da zadostijo izobrazbenim in družbenim zahtevam novega tisočletja in sledijo razvoju dogodkov, ki izhajajo iz njih. Države članice morajo zato podpirati izobraževalne institucije pri izboljševanju kakovosti njihovih storitev tako, da jim pomagajo oblikovati nove pobude za zagotavljanje kakovosti pedagoškega dela ter da jim pomagajo spodbujati pretok ljudi med državami in prenos znanja.

- (7) Na področju politike trga dela Svet vsako leto sprejme sveženj smernic za zaposlovanje, ki izhajajo iz kvantificiranih ciljev in kazalcev. Smernica 7 iz smernic za zaposlovanje za leto 2000, ki so določene v Prilogi k Sklepu 2000/228/ES ⁽⁴⁾, navaja, da bodo države članice izboljšale kakovost svojih šolskih sistemov in tako občutno zmanjšale število mladih, ki predčasno prekinejo šolanje. Posebne pozornosti morajo biti deležni tudi mladi z učnimi težavami.

- (8) Smernica 8 iz navedenih smernic posebej navaja razvijanje računalniške pismenosti, opremljanje šol z računalniško opremo in omogočanje dostopa učencev do interneta do konca leta 2002, kar naj bi pozitivno vplivalo na kakovost izobraževanja in pripravilo mlade na digitalno dobo.

⁽¹⁾ UL C 168, 16.6.2000, str. 30.

⁽²⁾ UL C 317, 6.11.2000, str. 56.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2000 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 9. novembra 2000 (UL C 375, 28.12.2000, str. 38) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2001 (ni še objavljen v Uradnem listu).

⁽⁴⁾ UL L 72, 21.3.2000, str. 15.

- (9) Kakovostno izobraževanje naj bi pripomoglo k pospeševanju mobilnosti, ki je v členih 149 in 150 Pogodbe zapisana kot cilj Skupnosti.
- (10) Evropsko sodelovanje in transnacionalna izmenjava izkušenj bosta prispevala k prepoznavanju in širjenju učinkovitih in sprejemljivih metod evalvacije kakovosti.
- (11) Sistemi, ki so namenjeni zagotavljanju kakovosti, morajo ohraniti prožnost in sposobnost prilagoditve novim okoliščinam, ki jih povzročijo spremembe v strukturi in ciljih izobraževalnih zavodov, pri tem pa upoštevati kulturno razsežnost izobraževanja.
- (12) Sistemi za zagotavljanje kakovosti se razlikujejo od ene države članice in izobraževalne institucije do druge glede na raznolikost v velikosti, strukturi, finančnih razmerah, institucionalnem značaju in načinih izobraževanja.
- (13) Evalvacija kakovosti in zlasti samoevalvacija šol sta primerni orodji za zmanjševanje števila tistih mladih, ki predčasno prekinajo šolanje, in premagovanje splošne socialne izključenosti.
- (14) Za uresničitev cilja o kakovostnem izobraževanju je na voljo cela vrsta sredstev. Evalvacija kakovosti je eno od njih ter je dragocen prispevek pri zagotavljanju in razvijanju kakovosti izobraževanja v splošnih in poklicnih šolah. Pri evalvaciji kakovosti izobraževanja je treba med drugim presoditi, ali so šole sposobne uporabiti nove informacijske tehnologije, ki se vse bolj širijo.
- (15) Omrežno povezovanje institucij, ki se ukvarjajo z evalvacijo kakovosti šolskega izobraževanja, na evropski ravni je temeljnega pomena. Obstoječa omrežja, kakršno je evropsko omrežje oblikovalcev politike evalvacije izobraževalnih sistemov, ki so jo osnovale države članice leta 1995, so lahko v neprecenljivo pomoč pri izvajanju tega priporočila.
- (16) Komisija je izvedla pilotski projekt evalvacije kakovosti v visokošolskem izobraževanju v letih 1994 in 1995. Priporočilo Sveta 98/561/ES z dne 24. septembra 1998 o evropskem sodelovanju pri zagotavljanju kakovosti v visokošolskem izobraževanju⁽¹⁾ poudarja pomen, ki ga ima pri zagotavljanju kakovosti izmenjava informacij in izkušenj ter sodelovanje med drugimi državami članicami.
- (17) Program Socrates⁽²⁾, zlasti akcija 6.1., predvideva, da bo Komisija spodbujala izmenjavo informacij in izkušenj glede vprašanj splošnega interesa. Ena od prednostnih tem navedene akcije je evalvacija kakovosti v šolskem izobraževanju.
- (18) Komisija je od marca 1996 sprožila več študij in operativnih dejavnosti, ki naj bi preučile vprašanje evalvacije z različnih vidikov ter opisale raznovrstnost in bogastvo pristopov in metodologij evalvacije izobraževanja, ki se uporabljajo na različnih stopnjah.
- (19) Komisija je v šolskem letu 1997/1998 izvedla pilotski projekt na 101 srednji šoli v državah, ki sodelujejo v programu Socrates, s katerim je dvignila ozaveščenost o pomenu kakovosti in pomagala izboljšati kakovost izobraževanja na teh šolah. Sklepno poročilo iz junija 1999 z naslovom „Evalvacija kakovosti v šolskem izobraževanju, evropski pilotski projekt“ poudarja kot pomemben element uspešne samoevalvacije vrsto metodoloških prvin.
- (20) Svet je v svojih sklepih z dne 16. decembra 1997⁽³⁾ navedel, da je evalvacija pomemben element pri zagotavljanju in po potrebi izboljšanju kakovosti.
- (21) Predsedstvo Sveta je na izrednem srečanju Evropskega sveta v Lizboni 23. in 24. marca 2000 v svojih sklepih razglasilo, da se mora evropski sistem izobraževanja in usposabljanja prilagoditi potrebam informacijske družbe ter potrebi po zvišanju stopnje zaposlenosti in izboljšanju kakovosti zaposlenosti.
- (22) Zaradi širitve Skupnosti je treba države pristopnice vključiti v evropsko sodelovanje na področju evalvacije kakovosti.
- (23) Upoštevati je treba načelo subsidiarnosti in izključne odgovornosti držav članic za organizacijo in strukturo njihovih sistemov izobraževanja, tako da lahko pridejo do izraza kulturne posebnosti in izobraževalna tradicija posamezne države članice –
- I. PRIPOROČATA, DA DRŽAVE ČLANICE:
- znotraj svojega posebnega ekonomskega, socialnega in kulturnega okvira in ob upoštevanju evropske razsežnosti podpirajo izboljšanje evalvacije kakovosti v šolskem izobraževanju tako, da:
1. podpirajo in po potrebi vzpostavijo pregledne sisteme evalvacije kakovosti z naslednjimi cilji:
 - (a) da zagotovijo kakovost izobraževanja, pri čemer pospešujejo socialno vključenost in uveljavljajo enake možnosti za deklice in dečke,
 - (b) da zaščitijo kakovost šolskega izobraževanja kot podlago za vseživljenjsko učenje,

⁽¹⁾ UL L 270, 7.10.1998, str. 56.

⁽²⁾ UL L 28, 3.2.2000, str. 1.

⁽³⁾ UL C 1, 3.1.1998, str. 4.

- (c) da znotraj uravnoteženega okvira samoevalvacije šole in kakršnih koli zunanjih evalvacij spodbudijo samoevalvacijo šole kot metodo za ustvarjanje učečih in izpopolnjujočih se šol,
 - (d) da uporabijo tehnike, ki si prizadevajo za boljšo kakovost kot sredstvo za uspešnejše prilagajanje zahtevam nenehno in hitro spreminjajočega se sveta,
 - (e) da pojasnijo namen in pogoje za samoevalvacijo šol in zagotovijo skladnost pristopa do samoevalvacije z drugimi oblikami regulacije,
 - (f) da z razvijanjem zunanje evalvacije zagotovijo metodološko podporo šolski samoevalvaciji in pogled na šolo od zunaj, ki spodbuja proces nenehnih izboljšav, pri čemer pazijo, da se zunanja evalvacija ne omeji zgolj na upravno preverjanje;
2. spodbujajo in po potrebi podpirajo udeležbo interesnih skupin, učiteljev, učencev, vodstva, staršev in strokovnjakov v procesu zunanje evalvacije in samoevalvacije v šolah ter tako spodbujajo delitev odgovornosti za izboljšanje šole;
 3. spodbujajo usposabljanje vodstva in uporabo instrumentov samoevalvacije z naslednjimi cilji:
 - (a) da samoevalvacija šole deluje učinkovito kot instrument, ki krepi zmožnost šole za izpopolnjevanje,
 - (b) da se znotraj samoevalvacije zagotovi učinkovito širjenje zgledov dobrih praks in novih orodij;
 4. podpirajo zmožnost šol, da se učijo ena od druge na nacionalni in evropski ravni, z naslednjimi cilji:
 - (a) da na področju evalvacije kakovosti v šolskem izobraževanju prepoznajo in širijo dobro prakso in učinkovita orodja, kot so kazalci in vodila,
 - (b) da na vseh ustreznih ravneh oblikujejo omrežja med šolami, v katerih se bodo šole medsebojno podpirale in dale zunanji zagon procesu evalvacije;
 5. spodbujajo sodelovanje med vsemi organi, ki so udeleženi v evalvaciji kakovosti v šolskem izobraževanju, in med njimi pospešujejo omrežno povezovanje na evropski ravni.

To sodelovanje lahko zajame nekatera od naslednjih področij:

- (a) izmenjavo informacij in izkušenj, zlasti glede razvoja metodologij in zgledov dobrih praks, posebno z uporabo sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter po potrebi z organiziranjem evropskih konferenc, seminarjev in delavnic,
- (b) zbiranje podatkov in razvijanje orodij, kot so kazalci in vodila, ki so zlasti pomembni za evalvacijo kakovosti v šolah,

- (c) objavljanje rezultatov šolske evalvacije v skladu z ustreznimi politikami posamezne države članice in njenih izobraževalnih zavodov, da so na voljo organom v državah članicah,
- (d) pospeševanje stikov med strokovnjaki, da se oblikuje evropsko izvedensko znanje na tem področju,
- (e) uporabljanje rezultatov mednarodnih raziskovanj pri razvijanju evalvacije kakovosti v šolah.

II. VABITA KOMISIJO:

1. da v tesnem sodelovanju z državami članicami in na podlagi obstoječih programov Skupnosti spodbuja sodelovanje iz točk 4 in 5 poglavja 1 ter pritegne tudi ustrezne organizacije in združenja, ki imajo potrebne izkušnje na tem področju.

Pri tem mora Komisija zagotoviti, da se v celoti izkoristijo strokovno znanje in izkušnje iz omrežja Eurydice, navedene v akciji 6.1 programa Socrates;

2. da na podlagi obstoječih programov Skupnosti vzpostavi podatkovno zbirko za širjenje učinkovitih orodij in instrumentov evalvacije kakovosti v šolah. Podatkovna zbirka mora vsebovati tudi zgleds dobrih praks in biti dostopna na internetu; zagotoviti je treba interaktivno rabo;
3. da uporabi vire v obstoječih programih Skupnosti, da vključi že pridobljene izkušnje v te programe in da razvija obstoječe mreže;
4. da kot prvi korak izvede popis instrumentov in strategij za evalvacijo kakovosti v osnovnih in srednjih šolah, ki so v rabi v raznih državah članicah. Po končanem popisu se bo Komisija skupaj z državami članicami odločila za ustrezno nadaljnje ukrepanje. O nadaljnjem ukrepanju mora redno in natančno obveščati Evropski parlament, Svet, Ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij.
5. da na podlagi prispevkov iz držav članic vsake tri leta pripravi podrobno poročilo o izvajanju tega priporočila za Evropski parlament, Svet, Ekonomsko-socialni odbor ter Odbor regij.
6. da na podlagi teh poročil oblikuje sklepe in predloge.

V Bruslju, 12. februarja 2001

Za Evropski parlament

Predsednica

N. FONTAINE

Za Svet

Predsednik

T. ÖSTROS